Teastas Eorpach na Gaeilge

Scrúdú Mheánleibhéal 1

2006-2010

Tuairisc ar an scrúdú

Ionad na dTeangacha
Ollscoil na hÉireann, Má Nuad

© Ollscoil na hÉireann, Má Nuad

Cúlra

Is é atá i dTeastas Eorpach na Gaeilge ná córas scrúdaithe d'fhoghlaimeoirí fásta. Tá córas an Teastais bunaithe ar an *Fhráma Tagartha Comónta Eorpach do na Teangacha: Foghlaim, Teagasc agus Measúnú* (Comhairle na hEorpa, 2001). Forbraíodh an córas mar áis d'fhoghlaimeoirí fásta a bhfuil cáilíocht aitheanta sa Ghaeilge de dhíth orthu.
Cuireadh Scrúdú Mheánleibhéal 1 ar siúl den chéad uair i mí na Bealtaine 2006. Tá an scrúdú bunaithe ar shiollabas cuimsitheach atá ar fáil ar an suíomh Gréasáin ag http://www.teg.ie/pdf/B1_syll.pdf. Is féidir teacht ar shonraí an scrúdaithe ar an suíomh Gréasáin, chomh maith le páipéir shamplacha agus eolas eile d'iarrthóirí. Tá ábhar teagaisc samplach faoi choinne an leibhéil seo le fáil ar an suíomh chomh maith.

An siollabas

Tá siollabas Scrúdú Mheánleibhéal 1 bunaithe ar an teanga a fhoghlaim tríd an mhodh cumarsáideach agus tá topaicí ginearálta, feidhmeanna teanga agus míreanna gramadaí agus foclóireachta i gceist freisin. Leagtar amach aidhmeanna an tsiollabais maidir leis na ceithre scil teanga (labhairt, cluastuiscint, léamhthuiscint agus scríbhneoireacht) le ráitis 'Beidh an foghlaimeoir ábalta …'. Tá eolas faoi na gnéithe seo go léir den teanga sa siollabas.

Líon na n-iarrthóirí

Tugtar sa tábla thíos líon na n-iarrthóirí a thug faoi Scrúdú Mheánleibhéal 1 ón uair a bunaíodh é sa bhliain 2006.

Bliain	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**
Líon na n-iarrthóirí	21	34	115	144	184

Aiseolas ó na hiarrthóirí

Tugtar cuireadh do na hiarrthóirí go léir, gach bliain, aiseolas a thabhairt d'Ionad na dTeangacha faoin scrúdú a rinne siad. Iarrtar orthu ceistneoir a líonadh agus a dtuairim a thabhairt faoi riar an scrúdaithe agus faoi ábhar agus leagan amach an pháipéir scrúdaithe. Is aiseolas fíorluachmhar é seo agus cabhraíonn sé le hIonad na dTeangacha feabhas a chur, ar bhonn leanúnach, ar chóras scrúdaithe Theastas Eorpach na Gaeilge.

© Ollscoil na hÉireann, Má Nuad

Na hionaid scrúdaithe

Sa bhliain 2006 ba in Ollscoil na hÉireann, Má Nuad amháin a reáchtáladh Scrúdú Mheánleibhéal 1. Toisc an t-éileamh a bheith ag méadú, áfach, cuireadh le líon na n-ionad scrúdaithe agus ó shin i leith reachtáiltear Scrúdú Mheánleibhéal 1 sna hionaid seo a leanas (ag brath ar éileamh):

- Ollscoil na hÉireann, Má Nuad
- An Spidéal, Co. na Gaillimhe
- Gaoth Dobhair, Co. Dhún na nGall
- Leitir Ceanainn
- Caisleán an Bharraigh
- Luimneach
- Corcaigh
- Cill Chainnigh
- Béal Feirste
- Ollscoil Charles, Prág
- Centre Culturel Irlandais, Páras
- Ollscoil Nua-Eabhrac, Nua-Eabhrac

An scrúdú

Is mar seo a leanas a roinntear na marcanna i Scrúdú Mheánleibhéal 1:

Labhairt	30%
Cluastuiscint	25%
Léamhthuiscint	25%
Scríbhneoireacht	20%.

An grádú

Is é atá sa mharc deiridh a fhaigheann an t-iarrthóir i Scrúdú Mheánleibhéal 1 ná comhiomlán na marcanna a fhaigheann an t-iarrthóir i ngach ceann de cheithre chomhpháirt an scrúdaithe (cluastuiscint, labhairt, léamhthuiscint agus scríbhneoireacht). Níl aon phasmharc íosta ann do na comhpháirteanna féin.

Seo a leanas, sa tábla, an grádú a dhéanfar ar na marcanna sa scrúdú.

Scrúdú Mheánleibhéal 1 (B1)	
80 - 100%	Pas le gradam
65 - 79%	Pas le tuillteanas
50 - 64%	Pas
0 - 49%	Teip

Na gráid a bronnadh sna blianta 2009 agus 2010

Seo a leanas, sa tábla thíos, briseadh síos ar na gráid a bronnadh ar iarrthóirí a rinne Scrúdú Mheánleibhéal 1 sna blianta 2009 agus 2010.

© Ollscoil na hÉireann, Má Nuad

Grád	Céatadán na n-iarrthóirí 2009	Céatadán na n-iarrthóirí 2010
Pas le gradam	11.80%	11.96%
Pas le tuillteanas	37.50%	22.28%
Pas	32.64%	26.09%
Teip	18.06%	39.67%*

Scrúdú sa chluastuiscint, léamhthuiscint agus sa scríbhneoireacht (2 uair an chloig ar fad)

An scrúdú cluastuisceana
Is é an scrúdú cluastuisceana an chéad chuid den scrúdú. Tugtar cúig nóiméad d'iarrthóirí leis na ceisteanna sa chuid seo a léamh sula seinntear na míreanna éisteachta. Maireann an chuid seo den scrúdú timpeall 30 nóiméad san iomlán. Léirítear an leagan amach a bhíonn ar an scrúdú cluastuisceana sa tábla thíos.

Ceist	Líon na míreanna	Cineál téacs	Formáid na bhfreagraí	Marcanna	Fócas an taisc
1	6	3 fhógra	Freagra gearr / freagra ilroghnach	12 marc	Ag éisteacht chun eolas faoi leith a aimsiú (am, dáta, áit, imeacht agus míniú)
2	6	3 chomhrá ghearra (idir chairde agus ghaolta nó fostóir/oibrí, cúntóir siopa/custaiméir srl.).	Freagra gearr/ freagra ilroghnach	12 marc	Ag éisteacht chun eolas faoi leith a aimsiú (am, dáta, áit, imeachtaí agus míniú)
3	6	Agallamh ar chlár raidió	Freagra gearr/ freagra ilroghnach	12 marc	Ag éisteacht chun eolas faoi leith a aimsiú (am, dáta, áit, imeachtaí, míniú agus tuairimí)
4	6	Comhrá níos faide idir chairde/ghaolta nó idir chomhoibrithe	Freagra ilroghnach rogha idir fíor/bréagach /ní deirtear	12 marc	Ag éisteacht chun mionphointí céille a aimsiú agus dearcadh agus tuairimí na gcainteoirí a aithint.

© Ollscoil na hÉireann, Má Nuad

An scrúdú cluastuisceana - comhairle agus moltaí d'iarrthóirí agus do mhúinteoirí
Ar an iomlán, d'éirigh go maith le hiarrthóirí sa scrúdú cluastuisceana. Ba cheart, mar sin féin, díriú ar na pointí seo a leanas:

- Ba cheart d'iarrthóirí a bheith eolach ar na foirmeacha ceisteacha 'Cén fhad…', 'Cé leis… ' agus araile.

- Meabhraítear d'iarrthóirí go mbaintear úsáid as seachránaitheoirí – gaistí seachráin (rudaí a chuirfeadh seachrán ar an iarrthóir neamhaireach) – uaireanta agus ceisteanna á scríobh do na míreanna cluastuisceana. Mar sin, tá sé ríthábhachtach go n-éisteodh iarrthóirí ***leis an mhír iomlán*** sula roghnaíonn siad an freagra nó sula scríobhann siad síos an freagra. Is minic a chailleann iarrthóirí marcanna de bharr go mbreacann siad síos an chéad 'fhreagra' a d'fhéadfadh a bheith ceart agus nach mbacann siad le héisteacht leis an chuid eile den mhír.

- Caithfidh iarrthóirí na ceisteanna a léamh go cúramach agus cibé treoir a thugtar a leanúint. Mar shampla, más í an cheist a chuirtear 'Cén phríomhchúis ar fhág Seán a phost?', gach seans go luaitear roinnt cúiseanna le linn na míre ach is í an ***phríomhchúis*** a theastaíonn chun go mbronnfaí na marcanna. Mar sin, ní féidir aon mharc a bhronnadh ar an iarrthóir a thugann cúis ar bith seachas an phríomhchúis ar fhág Seán a phost.

- Níor cheart d'iarrthóirí am a chur amú ag scríobh abairtí iomlána nuair ba leor focal nó dhó, nó fiú uimhir a scríobh chun an cheist a fhreagairt.

- Moltar do mhúinteoirí a bhíonn i mbun ullmhúcháin don scrúdú seo réimse leathan téacsanna agus tascanna cluastuisceana a úsáid. Tá sé tábhachtach chomh maith go gcuirfí meascán de na canúíntí faoi bhráid na bhfoghlaimeoirí.

An scrúdú léamhthuisceana
Nuair a bhíonn deireadh leis an scrúdú cluastuisceana, tugtar nócha nóiméad d'iarrthóirí chun tabhairt faoin léamhthuiscint agus faoin scríbhneoireacht. Ní thugtar aon treoir maidir leis an mhéid ama atá iarrthóirí in ainm a chaitheamh ar na comhpháirteanna nó ar na tascanna éagsúla. Tugtar leagan amach agus na sonraí ar fad a bhaineann leis an scrúdú léamhthuisceana tábla thíos.

Ceist	Líon na míreanna	Cineál téacs	Formáid na bhfreagraí	Marcanna	Fócas an taisc
1	5	Téacsanna gearra le próifílí pearsanta agus tuairimí	Meaitseáil ilroghnach (roghnaigh 5 mhír as 9)	10 marc	Ag léamh ar mhaithe le miontuiscint agus chun eolas faoi leith a aimsiú.

© Ollscoil na hÉireann, Má Nuad

2	7	Litir neamhfhoirmiúil, alt nuachtáin/ irise, píosa ó shuíomh Gréasáin nó sliocht as bróisiúr/ leabhar	Freagra ilroghnach (3 rogha) / freagra gearr	14 mharc	Ag léamh chun eolas faoi leith a aimsiú agus chun dearcadh agus tuairimí a aithint.
3	8	Alt nuachtáin nó irise	Freagra ilroghnach (3 rogha) / freagra gearr	16 mharc	Ag léamh chun eolas faoi leith a aimsiú agus chun dearcadh agus tuairimí a aithint.

An scrúdú léamhthuisceana - comhairle agus moltaí d'iarrthóirí agus do mhúinteoirí
D'éirigh go maith le hiarrthóirí sa rannóg áirithe seo. Is gá aird a dhíriú mar sin féin ar roinnt pointí, mar a leanas:

- Meabhraítear d'iarrthóirí go mbaintear úsáid as seachránaitheoirí uaireanta agus ceisteanna á scríobh do na míreanna léamhthuisceana. Mar sin, tá sé ríthábhachtach go dtógfadh iarrthóirí an t-am ***leis an téacs iomlán a léamh*** sula roghnaíonn siad an freagra ceart. Is minic a chailleann iarrthóirí marcanna de bharr go mbreacann siad síos an chéad 'fhreagra' a d'fhéadfadh a bheith ceart agus nach mbacann siad leis an chuid eile den phíosa a léamh.

- Moltar d'iarrthóirí na ceisteanna a léamh go cúramach agus cibé treoir a thugtar a leanúint. Mar shampla, más í an cheist a chuirtear 'Cén ráiteas is fearr a chuireann síos ar dhearcadh Áine maidir le spórt?', gach seans go bhfuil cuid de na ráitis ***fíor go pointe*** ach gur ráiteas amháin acu a dhéanfaidh cur síos cuimhsitheach ar dhearcadh Áine. Fiú mura bhfuil iarrthóir iomlán cinnte, is fearr dó ráiteas amháin a roghnú seachas dhá cheann. Tá seans acu marcanna a ghnóthú má dhéanann siad sin. Ar an láimh eile, ní féidir aon mharc a bhronnadh ar an iarrthóir a roghnaíonn níos mó ná ráiteas amháin i gceist mar seo.

- Nuair a bhíonn ceisteanna oscailte in úsáid, mar shampla, i gCeist 2 agus i gCeist 3, ní gá d'iarrthóirí abairtí iomlána a scríobh. Go minic, is leor uimhreacha a scríobh. Is é an rud is tábhachtaí ná go dtugtar an t-eolas ceart.

- Is minic a bhíonn iarrthóirí róbhuartha nuair nach dtuigeann siad brí gach focail agus gach frása i dtéacs léitheoireachta. Bíonn an baol ann go gcaithfeadh siad an iomarca ama ar na rudaí nach bhfuil ar eolas acu. Mar sin, tá sé tábhachtach go mbeadh taithí ag iarrthóirí ar na cleasanna a d'fhéadfaí a úsáid nuair a tharlaíonn sé sin. Is é an rud is tábhachtaí nach gcaillfeadh an t-iarrthóir a m(h)isneach ach go mbainfeadh sé/sí úsáid as straitéis éigin, ar nós chomhthéacs an phíosa, chun buille faoi thuairim a thabhairt faoin chiall agus ansin leanúint ar aghaidh leis an chuid eile den téacs.

- Ba cheart réimse leathan téacsanna agus tascanna léitheoireachta a chur faoi bhráid foghlaimeoirí a bhíonn ag ullmhú don scrúdú seo. Tá sé tábhachtach go mbeadh aidhm chinnte le gach tasc léitheoireachta a thugtar dóibh. Ba cheart go mbeadh taithí

ag foghlaimeoirí ar scanadh a dhéanamh ar théacs chun brí ghinearálta an phíosa a aimsiú, mar shampla. Chomh maith leis sin, ba cheart go mbeidís in ann eochairfhocail a aimsiú sa téacs nó an téacs a léamh go cúramach le heolas faoi leith a fháil nó le dearcadh agus tuairimí a aithint agus a thuiscint.

An scrúdú scríbhneoireachta

Déanfar measúnú ar chumas na n-iarrthóirí téacsanna gearra neamhfhoirmiúla a scríobh agus ar an eolas atá acu ar bhunstruchtúir na teanga maidir le cúrsaí gramadaí agus le stór focal. Tá gach eolas a bhaineann leis an scrúdú scríbhneoireachta leagtha amach sa tábla thíos.

Ceist	Líon na míreanna	Cineál téacs	Formáid na bhfreagraí	Marcanna	Fócas an taisc
1	10	Ríomhphost, litir ghearr nó nóta	Triail iomlánaithe (oscailte)	10 marc	Cruinneas gramadaí agus struchtúir na teanga.
2	1	Ríomhphost nó nóta neamhfhoirmiúil	Tasc treoraithe	15 mharc	Cruinneas gramadaí agus struchtúir na teanga, mar aon le comhleanúnachas téacs.
3	1	Litir neamhfhoirmiúil	Tasc treoraithe	25 mharc	Cruinneas gramadaí agus struchtúir na teanga, mar aon le comhleanúnachas téacs.

An scrúdú scríbhneoireachta - comhairle agus moltaí d'iarrthóirí agus do mhúinteoirí

Tá 20% de mharcanna iomlána an scrúdaithe ag dul don scrúdú scríbhneoireachta agus sa bhliain 2009 d'éirigh le 65% de na hiarrthóirí 10% (i.e. 10% de mharc comhiomlán Scrúdú Mheánleibhéal 1) nó níos mó a fháil sa rannóg seo. Sa bhliain 2010 theip ar 41% de na hiarrthóirí pas a fháil sa chuid seo den scrúdú. Is léir, mar sin, go bhfuil gá le níos mó béime a chur ar chúrsaí cruinnis agus gramadaí sna ranganna teanga. Ba cheart aird faoi leith a dhíriú ar na pointí seo a leanas:

- Má bhíonn ar iarrthóirí litir a scríobh, ba cheart go dtuigfidís an tábhacht a bhaineann leis an leagan amach ceart a bheith uirthi. Ba cheart go mbeidís in ann tús, lár agus deireadh oiriúnach a chur ar an litir agus go mbainfidís an úsáid cheart as paragraif le heagar a chur ar a gcuid pointí.

- I gCeist 1 bíonn ar iarrthóirí téacs a léamh agus focal a scríobh i ndeich mbearna. Tá sé tábhachtach nach ndéanfadh iarrthóirí ach ***focal amháin*** a chur i ngach bearna agus níor cheart dóibh roghanna a thabhairt. Chomh maith leis sin, caithfidh iarrthóirí cúram faoi leith a dhéanamh de chruinneas an fhocail a scríobhann siad. Uaireanta bíonn focal ceart aimsithe acu don bhearna ach ní dhéanann siad é a litriú i gceart nó fágann siad séimhiú, urú nó síneadh fada ar lár. Mar sin, agus iad ag líonadh na bearna, ba chóir d'iarrthóirí breathnú ar cad é a thagann roimh an bhearna go

© Ollscoil na hÉireann, Má Nuad

bhfeicfidh siad an bhfuil aon athrú le déanamh ar an bhunfhocal atá le scríobh acu. Seo mar shampla, abairt ó cheann de na scrúduithe – 'Bhí sé chomh deacair agam éirí ar maidin agus dul ag obair mar bhí mé an- __________ tar éis an turais fhada'. Scríobh na hiarrthóirí is fearr 'tuirseach' ach scríobh iarrthóirí eile 'thuirseach' nó 'túirseach' nó a leithéidí.

- I gCeist 2 agus i gCeist 3 sa scrúdú scríbhneoireachta tugtar treoracha soiléire d'iarrthóirí maidir le cad é go díreach atá le scríobh acu agus maidir le líon na bhfocal atá de dhíth. Tá sé ríthábhachtach go gcloífeadh iarrthóirí leis an ábhar agus nach rachaidís rófhada thar an teorainn focal atá leagtha síos don cheist. Bíonn claonadh ag roinnt iarrthóirí cibé am atá fágtha acu ag deireadh an scrúdaithe a chaitheamh ag scríobh freagraí fada. Moltar go láidir dóibh gan é sin a dhéanamh. Ba cheart dóibh am a chaitheamh ag deireadh an scrúdaithe ag athléamh an méid a scríobh siad agus ag déanamh cibé obair eagarthóireachta is gá.

- Seo a leanas cuid de na botúin is coitianta a rinne iarrthóirí sa scríobh (– féach chomh maith an méid atá i dTuairisc Scrúdú Bhonnleibhéal 2):

(1) Síntí fada ar lár go minic nó míleanúnachas maidir le húsáid na síntí fada e.g. 'duirt' (dúirt), 'dheanamh' (dhéanamh), 'de Domhnaigh (Dé Domhnaigh).

(2) Míthuiscint faoi úsáid briathra a bhfuil guta nó 'f' ar a dtús, san aimsir chaite e.g. 'Ar d'fhan' (ar fhan), 'ar d'ith' (ar ith).

(3) Ba cheart go mbeadh inscne na n-ainmfhocal is coitianta sa Ghaeilge ar eolas ag iarrthóirí. Ach is léir go mbíonn deacrachtaí acu leis an ghné seo den ghramadach e.g. 'an mhúinteoir' (an múinteoir), 'an bialann' (an bhialann), 'an bean' (an bhean) agus araile.

(4) Deacrachtaí maidir le húsáid na réamhfhocal e.g. 'Ag scríobh litir leat' (Ag scríobh litir chugat), 'Ag freastal rang Gaeilge' (Ag freastal ar rang Gaeilge). Cuireann iarrthóirí áirithe séimhiú tar éis an réamhfhocail 'le'. Is minic a bhíonn struchtúr mar seo in úsáid acu – 'Tá mé i mo bhall i gclub peile' (Tá mé i mo bhall de chlub peile).

(5) Focail a mhílitrítear go rialta – 'suimiúil', 'deacair'.

(6) Bíonn iarrthóirí measctha go minic idir 'Ag súil' agus 'Ag siúl'.

(7) Bíonn mearbhall ar iarrthóirí maidir leis an difear céille idir 'Buíochas le Dia' agus 'Le cúnamh Dé'.

(8) Fleiscín nó uaschamóg i ndiaidh 'h' e.g. 'Tá na h-áiseanna go maith' (Tá na háiseanna go maith), 'Tá an áit go h'álainn' (Tá an áit go hálainn).

(9) Uimhreacha agus ainmfhocail e.g. 'Tá ceithre seomra sa teach' (Tá ceithre sheomra sa teach).

© Ollscoil na hÉireann, Má Nuad

- Go hachomair, bíonn claonadh ag iarrthóirí a bheith an-mhíchúramach agus iad ag scríobh. Is minic a bhíonn focal litrithe i gceart acu ar líne amháin agus mícheart ar líne eile. Léirítear easpa cúraim maidir le síntí fada, bunstruchtúir ghramadaí, ceannlitreacha agus poncaíocht go háirithe. Le dul i ngleic leis na fadhbanna seo, agus le cabhrú le feasacht an fhoghlaimeora, seo a leanas roinnt cleachtas a mholtar do mhúinteoirí:

  1) cabhrú le foghlaimeoirí monatóireacht níos fearr a dhéanamh ar an mhéid a scríobhann siad.
  2) cabhrú leo na botúin is coitianta a dhéanann siad a aithint.
  3) cabhrú leo na foinsí tagartha (leabhair ghramadaí agus foclóirí) a úsáid i gceart.
  4) cur ina luí orthu gur gá am a thógáil i gcónaí le hathbhreithniú agus eagarthóireacht a dhéanamh ar an mhéid a scríobhann siad.

An scrúdú cainte
Iarrthóir amháin a chuirtear faoi scrúdú ag aon am amháin. Bíonn beirt scrúdaitheoirí i láthair, duine amháin acu sin ag plé leis an iarrthóir, ag cur na gceisteanna agus ag riar an scrúdaithe. Déantar taifeadadh ar na scrúduithe cainte ar fad d'fhonn monatóireacht a dhéanamh agus ar mhaithe le taighde agus traenáil. Beifear ag súil go mbeidh iarrthóirí in ann tuairimí simplí a nochtadh maidir le hábhair a bhaineann lena saol féin agus cur síos a dhéanamh ar rudaí a tharla dóibh agus ar phleananna atá acu. Beifear ag súil freisin go léireoidh na hiarrthóirí go bhfuil ar a gcumas píosa níos faide cainte a eagrú agus a chur i dtoll a chéile. Tá na sonraí a bhaineann leis an scrúdú cainte leagtha amach sa tábla thíos.

Cuid	***Am***	***Cineál taisc***	***Feidhmeanna teanga***
1	5-6 nóiméad	Cuirtear ceisteanna ar an iarrthóir faoina s(h)aol laethúil (áit chónaithe, teaghlach, obair, caitheamh aimsire, laethanta saoire, taisteal srl.).	Ag tabhairt eolais agus ag léiriú tuairimí.
2	3-4 nóiméad	Ag insint scéal simplí: Tugtar sraith de 6 phictiúr don iarrthóir agus tá dhá nóiméad aige/aici le féachaint orthu. Ansin déanann an t-iarrthóir cur síos ar an mhéid atá ag tarlú sna pictiúir. Radhairc ón ghnáthshaol a léireofar iontu m.sh. ag ithe i mbialann, ag siúl sna sléibhte srl. agus eachtra éigin a tharlaíonn (m.sh. goidtear mála, titeann duine agus gortaítear é/í).	Ag déanamh cur síos ar phictiúir agus ar an méid atá ag tarlú iontu.

An scrúdú cainte - comhairle agus moltaí d'iarrthóirí agus do mhúinteoirí
Go dtí seo, tá ag éirí go maith le hiarrthóirí sa rannóg seo de Scrúdú Mheánleibhéal 1. Tá roinnt pointí thíos ar cheart aird a dhíriú orthu (féach chomh maith an méid atá i dtuairisc Scrúdú Bhonnleibhéal 2).

- I gCuid 1 sa scrúdú cainte cuirtear ceisteanna ginearálta ar iarrthóirí faoi thopaicí a bhaineann go dlúth lena saol féin. Bítear ag súil le hiarrthóirí atá ag déanamh Scrúdú

© Ollscoil na hÉireann, Má Nuad

Mheánleibhéal 1 a bheith in ann a gcuid freagraí a fhorbairt go measartha maith. Bíonn sé an-deacair breithiúnas ceart a thabhairt ar chumas Gaeilge iarrthóra nuair nach ndéanann sé/sí aon fhorbairt ar aon cheann de na ceisteanna. Ba cheart go mbeadh iarrthóirí in ann a gcuid freagraí a leathnú agus samplaí a sholáthar, más gá. Féach, mar shampla, caint Iarrthóra 3 thíos. Ar ndóigh, tuigimid nach mbeidh caint aon iarrthóra ag an leibhéal seo saor ó locht ná ó bhotúin.

Scrúdaitheoir: An bhfuil tú ag freastal ar chúrsa Gaeilge faoi láthair?
Iarrthóir 1: Tá. Tá mé ag dul chuig rang sa chathair.
Iarrthóir 2: Rinne mé ceann an bhliain seo caite – bhí sé go maith.
Iarrthóir 3: Tá. Tá mé ag freastal ar chúrsa istigh i lár na cathrach. Bíonn sé ar siúl gach Luan agus bainim an-sult as de ghnáth. Déanaimid gramadach agus cluichí. Bíonn an ghramadach leadránach ach bíonn spórt againn leis na cluichí. Tá an múinteoir an-mhaith ar fad.

- Bíonn claonadh ag roinnt iarrthóirí a bheith leisciúil maidir le húsáid focal Béarla ina gcuid cainte. Tá dhá rud le rá faoi seo. Ar dtús, bheifí ag súil go mbeadh an bunfhoclóir atá le fáil i Siollabais A1 agus B1 ar eolas ag iarrthóirí. Mar sin, is cinnte go gcaillfidh siad marcanna má bhíonn focail ar nós *hotel*, *wage* nó *film* in úsáid acu. Chomh maith leis sin, ba cheart go mbeadh na straitéisí cuí ag iarrthóirí le bearnaí ina gcuid eolais a chúiteamh nó chun déileáil le haon deacrachtaí a thagann chun cinn agus iad i mbun cumarsáide leis an scrúdaitheoir. Is samplaí de sin soiléiriú a lorg nó iarraidh ar an scrúdaitheoir rud a rá den dara huair, focal nó frása a rá ar bhealach eile, a rá go bhfuil focal éigin ann nach dtuigeann siad, úsáid a bhaint as frása faoi leith le deis mhachnaimh a fháil agus araile.

- Seo thíos roinnt de na botúin is coitianta a rinne iarrthóirí ag an leibhéal seo sa scrúdú cainte.

(1) Na haimsirí measctha in abairtí mar seo – 'Bhuail mé le daoine agus bímid ag ceol le chéile' (Buailim le daoine…), 'Bím ag seinm ar an ghiotár agus uaireanta beidh mé ag canadh' (….agus uaireanta bím ag canadh), 'Gach lá d'fhág mé an teach ar a hocht' (…fágaim an teach ar a hocht). Bheifí ag súil leis ag an leibhéal seo go mbeadh smacht an-mhaith ar fad ag iarrthóirí ar an aimsir láithreach agus ar an aimsir chaite, go háirithe agus iad ag plé le topaicí ar nós a saol oibre agus caitheamh aimsire.

(2) Fágtar an séimhiú ar lár tar éis 'gur' e.g. 'Dúirt sé gur cas sé le Máire' (Dúirt sé gur chas sé le Máire).

(3) Úsáid na copaile e.g. 'Tá siad daoine óga' (Is daoine óga iad), 'Tá mé altra' (Is altra mé/Altra atá ionam).

(4) Úsáid na n-uimhreacha e.g. 'beirt duine' (beirt), 'triúr chara' (triúr cara), 'An dara phictiúr' (an dara pictiúr).

(5) Is minic a thugann iarrthóirí, fiú ag an leibhéal seo, 'Is ea' nó 'Tá' mar fhreagra ar gach cineál ceiste. Féach na samplaí thíos:

Scrúdaitheoir: An maith leat ceol?
Iarrthóir: Is ea. (Is maith /Ní maith).

© Ollscoil na hÉireann, Má Nuad

Scrúdaitheoir: An n-imríonn tú aon spórt?
Iarrthóir: Is ea. (Imrím / Ní imrím).

Scrúdaitheoir: An as cathair Chorcaí tú?
Iarrthóir: Tá. / Tá mé. (Is ea / Ní hea).

Scrúdaitheoir: An tusa is óige sa chlann?
Iarrthóir: Tá. Tá mé. (Is mé. Ní mé).

(6) Réamhfhocail shimplí agus réamhfhocail leis an alt e.g. 'Tá clog sa balla' (Tá clog ar an bhalla/mballa), 'Tharla rud éigin go dtí an buachaill' (Tharla rud éigin don bhuachaill), 'Tá eagla aici' (Tá eagla uirthi), Tá sé ar an cathaoir' (Tá sé ar an chathaoir/gcathaoir).

(7) Forainmneacha réamhfhoclacha e.g. 'D'inis mé leo' (D'inis mé dóibh).

(8) An focal 'cúpla' agus uimhir iolra in ionad uimhir uatha e.g. 'Téim ag siúl le cúpla daoine eile' (Téim ag siúl le cúpla duine eile).

(9) An briathar 'cónaigh' e.g. 'Tá mé i mo cónaí i …' (Tá mé i mo chónaí i ...), 'Tá sí ina chónaí i ...' (Tá sí ina cónaí i ...).

Moltaí ginearálta

- Moltar go láidir do mhúinteoirí agus d'iarrthóirí grinnstaidéar a dhéanamh ar an dá scrúdú shamplacha agus ar na treoracha a théann leo ar an suíomh ag http://www.teg.ie/gaeilge/paipeir_shamplacha.htm.

- Tá teacht anois chomh maith ar ábhar samplach teagaisc atá oiriúnach do mhúinteoirí a bhíonn ag ullmhú iarrthóirí do Scrúdú Mheánleibhéal 1. Tá teacht ar threoracha don mhúinteoir, bileoga oibre agus comhaid fuaime ag http://www.teg.ie/gaeilge/teagasc.htm.

- Iarrtar ar mhúinteoirí agus ar iarrthóirí a bhfuil sé i gceist acu tabhairt faoi aon cheann de scrúduithe Theastas Eorpach na Gaeilge an t-eolas agus na moltaí a thugtar ar an suíomh a léamh go cúramach. Tá siad le fáil ach na naisc ar an leathanach seo a leanúint – http://www.teg.ie/gaeilge/eolas_moltai.htm.

© Ollscoil na hÉireann, Má Nuad